

OCTOMBRIE 1989

EDITATE ÎN COLABORARE CU COMITETUL JUDEȚEAN
DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

Măreață perspectivă

Intregul popor, strâns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dezbate, într-o atmosferă de înalt patriotism, în aceste zile premergătoare marelui forum al comunistilor, tezele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român și proiectul Programului-Directivă, documente de însemnătate istorică pentru viitorul patriei, argumente pentru mersul nostru mereu mai ascendent spre viitorul comunist. Prefigurând, cu o clarviziune proprie gândirii revoluționare, traseul societății românești, documentele propun un program clar de acțiune pentru întreg poporul, atât prin linia generală strategică de dezvoltare a României, până în anii 2000—2010 cât și prin evidențierea rolului conducător al partidului, centrul vital al națiunii. Afirmarea acestui rol, recunoașterea lui unanimă de către întreg poporul sînt rezultatul unui proces istoric obiectiv, Partidul Comunist Român dovedindu-și în toate ocaziile, calitățile revoluționare de forță transformatoare.

Încă de la înființare, P.C.R. s-a afirmat ca un partid al clasei muncitoare, a militat pentru împlinirea aspirațiilor istorice ale acesteia, pentru libertate și dreptate socială, pentru făurirea idealurilor supreme ale națiunii. Creșterea continuă a rolului conducător al partidului în construirea cu succes a socialismului și comunismului este o necesitate obiectivă strîns legată de exercitarea funcțiilor privind studierea aprofundată și cunoașterea cerințelor legilor vieții sociale, fundamentarea obiectivelor dezvoltării și organizării activității pentru îndeplinirea lor, mobilizarea și unirea eforturilor întregului popor și stimularea noului, a energiei creatoare, descoperirea și rezolvarea contradicțiilor, implicarea revoluționară în elucidarea tuturor problemelor pe care le ridică viața, desfășurarea amplului proces de perfecționare a tuturor domeniilor.

Construirea socialismului cu poporul și pentru popor, teză proprie partidului nostru, generată de întreg contextul dezvoltării societății noastre contemporane, sintetizează și valorifică experiența dobîndită în procesul aplicării creatoare a legii și a legităților generale obiective la condițiile țării noastre, exprimînd, totodată, locul pe care-l ocupă partidul în ansamblul vieții sociale, cât și conținutul și modalitățile de exercitare a conducerii politice în toate sferele de activitate.

Ampla dezbateră de către toți comunistii, toți oamenii muncii, de către întregul popor, a proiectului Programului-Directivă și a Tezelor pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român a determinat și determină un nou avînt dinamizator al întregii vieți politice, economice și sociale a patriei, constituind, în același timp, o vibrantă manifestare a unității poporului în jurul partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Evidențiind faptul că în calitate de proprietari colectivi ai mijloacelor de producție, de producători și beneficiari, oamenii muncii sînt hotărîți să întărească și să dezvolte proprietatea socialistă, să sporească avuția națională, dezbateră documentelor programatice constituie un elocvent exemplu al înaltului democratism care definește societatea noastră socialistă.

Nivelul ridicat de dezvoltare economică și socială asigurat de socialism, cu pregnanța evidenței, în special în cei 24 de ani ce au trecut de la Congresul al IX-lea, care a inaugurat în istoria patriei o epocă ce a imprumutat numele cititorului său, „Epoca Nicolae Ceaușescu”, s-a răsfrînt într-un nivel de viață și civilizație care conferă patriei noi spații de desfășurare și mărețe perspective, confirmîndu-se faptul că socialismul este și va fi opera întregului popor pentru popor. „Putem afirma cu toată tăria — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, sintetizînd convingerea întregii națiuni — că numai și numai în condițiile socialismului au fost posibile marile realizări, că numai și numai socialismul a lichidat înapoierea din trecut și a asigurat ridicarea, într-o perioadă scurtă, a României la un înalt nivel de dezvoltare economică și socială”. Această realitate, racordată la unisonul faptelor revoluționare, imprimă, la ora tumultuosului prezent, în climatul efervescent al dezbaterilor documentelor Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român, o unanimitate de opinie privind realizarea celui mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în supremă funcție de secretar general, chează și sigură a mersului mereu ascendent al patriei noastre spre înaltele culmi ale comunismului.

P. B.

Desen de Ion Carp FLUERICI

Scrisoare tînărului dascăl

Dacă ai simțit
cu adevărat
că a venit vremea primului arbore,
nu te împotrivi!
Lasă-l să crească din tine
și fă din el o pădure!
Fie
ca ea
să te poarte,
departe,
să te cuprindă,
inima să-ți bată, ore astrale
sufletul
să se scufunde
cu frunza deodată
serie cu litere mari gîndul dintii
culcă-te ierbi,
așează-te florii
iar de toamna din tine
nu fugi speriat, nu fugi
ah, teama alung-o
și-napoi îți aruncă inelul
prin care acum va trece
doar tulpina unei roze solemne.

Silvia SFARGHIE

autograf ALEX. RUDEANU

„Ca pe un necunoscut mă descopăr...”

UN PRIETEN cu sufletul aurit cu spiritualitatea bucovinenilor, neobosit corăbier printre luceferii poeziei, mi-a amintit, de curînd, cum alergasem noi, odată, prin ploaie, pe culmea Mestecănișului, în căutarea urmei unei copite de cal, în al cărei lăcuș să ne privim, ca-ntr-o oglindă de buzunar, chipul tremurat-aburit din acea incredibilă tinerețe. Revăd ca prin vis împlinirea, asemenea multor altora, de pe vremea primelor noastre cărți tipărite și a unor iubiri ceoase, cînd ne mai credeam veșnic tineri la fiecare nou răsărit de soare peste o Bucovină nouă, plină de atîtea pietre de temelie zămislite parcă din însăși substanța făgăduinței! Oare cînd au trecut acești douăzeci de ani? Ce-a reușit să lase în urmă generația noastră? Nevoia de justificare în fața conștiinței, a confracților de condei și a propriilor urmași (pentru că „între timp”, copiii ne-au crescut mari și la rîndul lor aduc pe lume copii, iar aceștia ne pun la punct cu apelativul „Bunicule”!), dar și orgoliul cit se poate de omenesc își caută răspuns într-o aritmetică aparent consumatoare: „Iată că nu ne ajung degetele ambelor mîini să ne numărăm cărțile publicate (ehe, dar cite nescrise purtăm în noi!)”, ne răspundem, de parcă numărul cărților noastre ar însemna ceva... Recunoaștem, apoi, că iubiții aceia de altădată ni se topesc în ceața uitării, convingerea în tinerețea-fără-de-bătrînețe o citim prin ochelarii înțelepciunii, vedem și acum Bucovina înnoindu-se cu fiecare răsărit nou, dar alta ne este mărturisirea.

CA PE UN NECUNOSCUT mă descopăr, în ultimii ani, în răsfrîngerea impozantelor oglinzi venețiene din Casa Scriitorilor Mihail Sadoveanu de pe Calea Victoriei, 115 — unde constat mereu că arăt derutat, și cel din oglindă se uită la mine ca la omul din lună. Oriunde m-aș duce, oriunde m-aș trezi, dimineața, în popasurile de documentare din țară, ploaia de amintiri bucovinene nu conținește, și cerul memoriei nu se răzbună, iar lumea din jur nu s-ar recunoaște dacă ar vedea cum arată în oglinzile mele de buzunar... N-am învățat nimic din pledoariile infocate ale unor confracți din sud (sau din zîmbetele lor pline de îngăduință), după care singurul loc al scriitorului pe acest pămînt s-ar afla numai și numai acolo: înrămat în cristalul încăpător, și înșelător, și atât de superior al oglinzilor din Casa Scriitorilor. Egoist, am păstrat pentru mine, ca pe o „rețetă de fabricație”, meșteșugul de a bate în cuie chipul cuiva în... argintul oglinzii.

DACA N-AȘ FI ÎMPLINIT, anul acesta, cincizeci, poate că nici nu m-aș fi înfîlțit cu acel prieten cu sufletul aurit cu spiritualitatea bucovinenilor, și nici iluminarea n-aș fi avut-o, care să-mi aducă pe buze mărturisirea: Bucovina, și spiritul ei, și codrii, și așezările reînnoite mereu de bucovinenii despre care am scris, scriu încă și voi mai scrie, au rămas pentru mine cu adevărat „bătute în cuie” în ochiul acela de apă din urma copitei de cal de pe culmea Mestecănișului — cea mai fidelă oglindă din cîte au înrămat lumea tuturor eroilor mei literari, chiar dacă, paradoxal!, uriașele oglinzi din Calea Victoriei, 115, se prefac, citeodată, a nu-i cunoaște.

REPORTER

Orașul lucrează

I
Între livezile rumenindu-și fructele pentru cules, pentru degetele vîsînd arome cuminii, Fălticeniului îi stă bine. Ca unei păsări albe într-un pom niciodată amestec de invazia colorilor. Orașul, asemenea naturii, lucrează fără emfază. În fiecare zi — pe cit poate — își primenește haina, își înmulțește valorile, imaginile noi. „Strada Sucevei” coboară, acum, în șantier, rupînd cea de a doua serpentină prin care se intră în urbe. Iar „Strada Republicii” lucrează spre platforma industrială, prin blocurile aflate în construcție apropiind zona tînără a orașului de ceea ce arhitecții au gîndit că poate înlocui o înlănuire de case făcute anapoda, după principii negustorești, alcătuirii pe care le-a subrezit timpul. Prefacerile de azi își reinvie itinerare de ieri și cheamă amintiri tot de atunci. Pentru a măsura drumul limpede al intenției spre faptă...

II

Era în luna din miezul primăverii, cu mai bine de trei ani în urmă.

Reținusem din finalul discuției cu primarul orașului o afirmație pe care — fiindcă venea de la un om cu respect față de cuvinte — am notat-o cu exactitate, fără nici un fel de șovăire: „Avem un gînd bun cu Casa lui Sadoveanu”. Nu urcasem atunci pe strada încărcată de bătrîne amintiri, spre „Grădina liniștii”. De data aceasta, ca de atîtea ori în ultimul timp, am făcut-o, încercînd, împreună cu un reputat profesor al așezării, a rememora proiecte de odinioară, preocupări, lucruri temeinic făcute. Iar dorința de a i le prezenta lui Costică Arteni s-a stins prin consumarea acestui scurt dialog:

— Astăzi, cînd am rugat pe cineva să-mi vorbească despre Casa lui Sadoveanu, a început să vă laude...
— Cine-i?, a venit, oarecum rece, întrebarea primarului. Semn că nu se știe făcut pentru laude sau că acestea nu-l priesc. A și schimbat repede vorba, pentru a ajunge la mulțumirile lui adevărate:

(continuare în pag. III)

Ion PARANICI

A PRIVI File de jurnal

I. Seară petrecută la Observatorul Astronomic din S.

Lume multă în încăperea aproape ovală. Sfirșit de august sau început de septembrie. Oră incertă. Aproape toți cei de aici ne cunoaștem. Oricum, am răspuns așteptărilor chemării: a conferențierului dr. Elvira Botez, de la Institutul de Învățămînt Superior (din S.). Recitesc ce am scris mai sus și sînt mulțumit că reîncep să reinvăț acest nume.

Purtătoarea lui străbate de un sfert de veac orașul de sub Cetate. Și lumea. E fizician și a venit de la Cluj.

Cu un tren care sosește dimineața, tîind munții în două părți inegale.

Nu se poate! ziceam acum cîteva zile, cînd am primit invitația. Elvira Botez să se pensioneze?! E mai credibilă o vară caldă în S. decît vestea asta! Dar iată că...

Cine sînteți, Elvira Botez? Un dascăl. Un dascăl de excepție, umblă vorba! Ei, și dumneata! Toți dascălii sînt de excepție. Ați predat și în străinătate? Da, am în șir! Aveți lucrări științifice multe și nu mărunte. Vezi ceva rău în asta? Vă înfîlții tot timpul cu foștii studenți, mer-

geți pe la școlile lor... Aci n-ai nimerit-o prea bine, pentru că mulți dintre ei sînt ingineri. Auzeam că vă retrageți la Cluj. La Cluj nu te poți retrage, numai din Cluj... V-a plăcut întotdeauna să vă povestii — e un fel de-a spune — călătoriile cit mai multor oameni; și să vorbești despre astre. Despre astre, despre noi, fericiți pămînteni, pentru că sînt un dascăl care la cursuri de abia se-nălzește și simt nevoia să mă răcoresc ieșind în agora! E adevărat că în această seară?... Nu-i adevărat nimic; v-am chemat doar să vă spun că

voi lipsi puțin și că mă voi gîndi la voi și la cum îți place să-i spui — orașul de sub Cetate... P.S. Acest dialog n-a avut loc, dar există. Țin minte doar că Elvira Botez era înconjurată de prea mulți invitați, încît să fi putut ajunge și eu la ea. Și oare de ce se aflau acolo atîtea flori... de vară, de toamnă?!

II. Nu-mi imaginam cum e să dai buzna în cabinetul unui medic atunci întors dintr-un Orient foarte îndepăr-

(continuare în pag. IV)

Marcel MUREȘANU

O frumoasă longevitate scriitoricească oferă „cazul” lui Mircea Șerbănescu: exercițiile sale literare (datind încă din perioada interbelică) poartă și acum pecetea tinereții spiritului. Prozatorul nu a „secat”; el e credincios unor obsesii tematice, făcând din motivul căutării, al „descoperirii de sine” coborînd spre rădăcinile personalității, o temă predilectă. Investind actualitatea fierbinte, sondînd mediul industrial (să amintim doar romanul din 1983, *Fintina cu apă vie*), Mircea Șerbănescu e interesat — și apetitul problematizant e slujit de irizările poetice ale textului — de traumele și dislocările provocate de impactul istoriei. **Tematica emancipării** (pe care prozatorul o frecventează) se desfășoară pe fundalul unor lumi în devenire, alunghind schematicismul conflictual. Cu mină sigură, experimentată el dezleagă ipostazele feminității, propune portrete aburoase, vadește o largă disponibilitate (inclusiv pentru proza S.F.). „Simbolica trenului” ar condensa, parcă acest impuls al căutării, pîndind trena tuturor idealurilor. **Fata din tren**, roman rezistent prin deschiderea parabolică pătrunde în meandrele adolescenței, impunînd prin finețea detaliului în explorarea sinei. Client al barului, prefațîndu-și parcă eșecul, Zeno descoperă în timpul unei călătorii o fată ca „topos misterios” (C. Crisan). De aici, romancierul trage firele epicului pregătind o nouă decolare existențială protagonistei. Pătrundem în cotidianul nefardat, în lumea ostilă a orașului, Zeno avînd de gînd „să trăiască”, să facă „pasul esențial”. Față de realismul îmbujorat mimind romanele primilor ani postbelici, față de triumfalismul clamat (incestările propunînd soluții previzibile), ultimele cărți ale lui Mircea Șerbănescu cîștigă în complexitate; ele fac loc rătăcirilor, umbrelor, indoliilor, zbulucimului, amestecînd literatura și viața; lecțiile vieții corectează livrescul, refeta, prefabricatul epic. Mai mult, luarea în stăpînire a lumii noi deschide poarta interogațiilor, însinuează grija împlinirii sinei: „ne zorim

— va glăsură un erou — fără să ținem seama de noi”.
O ardere totală trebuie raportată la acest context al scrisului lui Mircea Șerbănescu. Măruntul ofițer Colojoară, stingaci, „pe dos”, rătaște în „fumul oglinzii”; el practică visătoarea („fumegearea”) dar se bîte pentru împlinirea ei trăind în viitor. Rusalin Colojoară nu răscolește doar virtutea amintirilor sigilate de un destin „negativ”; el pleacă în căutarea unui adevăr — cel al patriei care „nu era încă”. Apărut la Editura Militară, **O ardere totală** este, firește, o carte de război. Doar că ecurile frontului se estompează, protagonistul fiind spitalizat; în replică, se intensifică com-

pătul de panglică cu tricolor” îi străjuiește drumul. Colojoară a ales și „omul revoltat” își urmează credința acceptată ca destin. Va evada (cam neverosimil), va rătași „cître țintă” tîind pădurea, căutînd drumurile ferite; era „tot numai o flacără”. Fugit „din iad” va ajunge la stîna lui Andrei Pleșa și avîndu-l călăuză pe Pătruț trece dincolo. Bolnav, se va întrema într-un spital severinean, îngrijit de doctorul Iulian Morarescu. E vizitat de gîndul întoarcerii, prinde „esența momentului” și visează incorporarea. Avîndu-l ghid pe binevoitorul doctor se familiariza cu orașul, îl va vizita acasă cunoscîndu-i familia etc. Ajuns în București, printr-un me-

epocă; obiecțiile noastre privesc și nerespectarea ortografiei de altădată; asistăm la un fel de contemporaneizare forțată a limbajului, Colojoară alunecînd într-un prezent perpetuu.
Prefigurînd viitorul („casa neamului”), visele acestui Hamlet banatic, „aiurii”, inhibat trăiesc contrapunctiv. Mircea Șerbănescu rezidează cu abilitate secvențele de contrast: întilnirea cu doamna Coca Vernescu (scena bucureșteană fiind trasă în tușe tari), regăsirea ieșeană (prea ca-n romane, totuși) cu imprezibila, temperamentală Mirela, sora ei, maturizată brusc, devenită „soră de caritate”. Mircea Șerbănescu are o bună priză la limbajul zonal și pigmentul regionalist. Notațiile din jurnalul lui Colojoară („destinate unei teme majore”) suferă însă de retorism excesiv, culegînd fraze sforătoare; comprimînd vicinurile Erosului: timpul nu îngăduia reveriile, aburul iubirii se destramă sub presiunea istoriei.
Finalul ne propune un Rusalin „pe timp de pace”, trăind războiul ca amintire; obosit, epuizat, chel-tuindu-și energiile sulfetate, el va poposi la Mărăștea constatînd că peste tot înnegurea („viața cea nouă”). Poate că Mirela (acum studentă) îl va reactiva; el își consumase destinul, se simțea „un pumn de cenușă”. Această bine gîndită incertitudine stăruia precum efectul unui „ecou controlat”, deschizînd parcă romanul, prelungindu-l mental, însinuid altele pistele interpretative. Oricum, **O ardere totală** este un titlu de succes al unui romancier experimentat, avînd în spate o bogată prezență editorială. Iar **Editura Militară** confirmă deschiderea pentru creații aparținînd tuturor generațiilor (aici au publicat în ultimii ani și Ion Lăncrăjan, dar și Mircea Nedelciu, Constantin Stan, Alexandru Vlad ș.a.), înregistrînd prin această permeabilitate-permisivitate și un notabil salt valoric.

SIMON — PETRU OPREA

Ademenirea sirenei

Acum cînd toate cuvintele mele sînt la cheremul petalelor migdalului înflorit

acum cînd inima mea apune la orizontul albastru al singelui neștiutelor semînții

acum cînd sufletul meu toga virilă a mării și-o prinde pe umăr cu fibula lunii

e timpul Iubito să vii...

În luminare

Te-am aflat în sfîrșit în prea-aproapele sinei care nu-i nimic altceva decît departele gîndului ești atît de departe atît de departe încît cuvinte nu mai am să te ajung și miini să te mîngie

Te-am aflat la sfîrșit în uitarea de sine în lumină ești acum atît de aproape atît de aproape încît cuvintele nu ți-o mai pot spune buzele să te sărute și adierea miinilor să te mîngie toate au rămas dincolo Dincolo au rămas acum toate...

Tao

In memoriam Nichita Stănescu

Iată ascunsa cale și pregătirea ceaiului de piersici după uitaatul ritual descris pe evantaiul de înțelepciune al vîntului de Miazăzi

Se ia un piersic tînr cu tot cu rădăcini ales din livada de la poalele muntelui cosmic se poartă ca pe o rană pe aripile unui cocor sălbatic pînă în anotimpul de umbră al pavilionului de ceai se dau deoparte păsările frunzele ramurile pînă devine vizibilă numai lumina fructei se taie în două părți aroma pielii carnea pulpei cu o privire de hierofant pînă la simbură se citește prezentul în circumvoluțiunile lui și se sparge osul frunții lui dezvăluind sămînța se ingenunchiază și orbit de lumina intelusului se sărută ca pe o idee sau cum la mistică nuntă mireasa

Iată calea ascunsă... și cu gustul încă viu pe buze se bea apa limpede din izvorul livezii în tine privind cum privirea ta urcă descuștă muntele cosmic...

Iarnă

Aici unde privirea măsoară transparența amintirii și norii sînt ei înșiși o amintire a diluviului de păsări pîndind de-a valma spre sud istoriile imperiale a trei dinastii de anotimpuri aici unde azul îi este amintirii o stelă și nu cioplită ci în continuă materializare ca un vis de corali împlinindu-se din ecurile neazutei missa solennis a singelui inobilind trei generații de anotimp...

aici ființa mea devine amintire ea însăși și lumina e singura mare ale cărei hărți imi sînt desenate pe inimă de hieratica transparență a unicului alb anotimp...

Natură vie

Odinioară ca acest tînr și subțire copac eram prețuit de fermecele păsări nevăzute oficiind curgerea fără veste a anilor... Atunci cîntecul lor lin mă acoperea cu plete de femei suindu-și talanții orelor și iubirea cea repede în neasemuirea ei trecătoare. Acum iată clipa decît soarele mai rotund spre asfințit și răsfățată de noapte mai mare deasupra acestui tînr și subțire copac crescut în amintirea cuvintului o d i n i o a r ă...

Dina HRENCIUC

Un „Hamlet banatic”

— bustia sa în numele sfintelor idealuri pe care le apăra, năzuind a le vedea intrupate. Trebuie să spunem că, înrolat în armata chezaro-crăiască, bănașeanul Colojoară visează în secret la Unirea cu Țara. Sintem deci în anii primei conflagrații mondiale, unirea fiind „un capăt de destin”. Se zvonea primăvara, era nevoie de noul anotimp regenerînd speranțele unui neam, existînd prin „curcubeul nădejilor”. La această temperatură, febril la propriu (datorită bolii) — e o subtilă „correspondență” aici — trăiește Rusalin (Linu).

În ochii arogații ai medicului-maior, ofițerul rezervist era un „bolnav dubios”; el trebuie însă tratat pentru a fi redat frontului, aceluși război întins bezmetic — un „colos orb”. Considerat agitator, „despovărat” de trese, Colojoară acuză „strimba judecată”; ar vrea să-și strige crezul întreg, respingînd supunerea și fatalitatea. E invadat de amintiri, e asaltat de roiul întrebărilor. Dar „ca-

— moriu, va obține vestea cea mare; plicul sigilat care îi aduce știrea încorporării îl aruncă în halucinație: „realitatea nu mai avea contur”.

Cartea a treia a romanului lui Mircea Șerbănescu produce o schimbare de unghi dar nu și una de registru narativ; aici ne întîmpină notațiile proaspătului locotenent Colojoară prins în colcăiaia refugiuului și în „capcana” ierzii. Caietul său („inceput pentru sine”) adună notații care să permită retrăirea evenimentelor. În căutare de sine, fără a coborî din propria-i conștiință, traversînd noianul incercărilor, Colojoară (își) promise să fie „sincer cu totul”. Nebănuind destinația acestor însemnări, el transferă în text învâlmășeala tragică a unei epoci, propria-i traictorie (nesteiind dacă aceasta e a unui om sau a unui destin).

Soluția jurnalului (testată românesc, în vremea din urmă, cu bune rezultate de Gabriela Adameșteanu, Bedros Horasgian, Tudor Vlad ș.a.) pierde aici parfumul de

Amuți, cuvîntul i se topea în gură, proaspăt, dulceag, ca o bomboană de ciocolată. Timplele prinseră să-i zvîcnească, o dogoare intensă le încingea, o fierbințeală prin care auzi fulgii zdrobindu-se de geam ca niște insecte greoaie și vîntul pornind să înfășoare cabana în falduri groase de zăpadă...
Simți că se înăbușă, mirosul florilor prindea contururi diafane de voal stringîndu-i-se ușor, ca-n vis, tot mai tare, în jurul gîtului... După o perdea de ceată femeia mîngia ușor, cu candoare petalele îngreuiate de parfum...
Se repezi cu o ultimă sfortare să deschidă fereastra, ca să respire în minte toată i se începoșau, pînă și glasul femeii, tînguitor, subțire, încercînd s-o ajungă: — Nu deschide! Nu deschide fereastra! Nu deschide fereastra, femeie!
Trase cu putere aerul involburat de zăpadă în piept, închise ochii și așteptă, încordată, să-și adune gîndurile, uitînd de toate și amintindu-și apoi, fericită că nu se mai auz trururile moi ale fulgilor zdrobindu-se de geam... Se făcuse liniște... O liniște de vis, abia înspicată de rafalele vîntului obosit acum, aproape încrămenit și el, răsucit într-o secundă cosmică, înghețată...
Auzi, limpede, din fereastra deschisă, clacsonatul unei mașini. Un sunet prelung, hîrîit, un sunet gros, poruncitor, de mașină din alte timpuri...
Parcă-i amintea ceva sunetul asta... Îi amintea... ciudat, cum Sandu îi dăruise, în ziua logodnei lor, o cutie cu bomboane de ciocolată și un buchet... de crini... Un buchet uriaș, un buchet proaspăt, splendid... Îi era dor, dor, cum nu-i mai fusese demult de Sandu... Cînd îl cunoscuse... el...
— El este, el este, a venit! strigă, în spatele ei, femeia, apoi o auzi alergînd val-virtje către ușă, rîsturnînd în calea ei ceva care se spargea cu încetineală, într-o mie de sunete risipite.
Se întoarse chiar cînd femeia închidea ușa trîntind-o cu putere...
— Unde pleci așa, e iarnă, e frig, o să răcești! mai strigă, în ușa închisă, spre pașii rostogoliți de acum pe scări.
Strînse umerii... În definitiv... treaba ei, dar... s-o lase așa, singură, bolnavă... în cabana aceea... abia dacă-i trecuse puțin durerea de cap... Liniștea țiuia, începea să astupe și vîntul... Își aminti că mai trebuie să fie, în cabană, o femeie... sigur... O s-o cheme, să-i țină de urit. O să-i povestească atîtea! Își vor face o cafea, și timpul va trece... va trece foarte repede...
Privi în jur, măsurînd cu privirea obiectele, verificîndu-le starea ca înaintea unei vizite. Observă atunci, lîngă perete, vaza cu crini răsturnată. Florile se împrăștiaseră pe covor, petalele umpleau locul, risipite. Se grăbi să îndrepte totul la loc.
De unde crini în decembrie? se întrebă în treacăt, ridică din umeri și privindu-i mulțumită de prosperimea lor (parcă nici nu căzuseră) se aplecă să le soarbă mireasma...

Femeia se-ntoarse curînd, fînd un buchet uriaș de crini. Mireasma lor inundă încăperea, le învalui pe amîndouă, se insinua în obiecte, în epiderme, în priviri...
— Și a venit?
— Nu, încă nu... dar îl aștept... poate oricînd să vină!

Privi undeva visătoare, prin geamul aburit de zăbateră indecisă a fulgilor, căutînd cu privirea...
— Ultima dată mi-a adus o cutie cu bomboane de șocolată, pe care era desenat un crin, crinul era însă roșu ca sângele și el mi-a întins cutia, m-a privit în ochi și mi-a zis: inima mea e ca un crin și ca bomboanele astea de parfumată și dulce. Mîncă-le sănătoasă!

Ce? am întrebat, și, nu te mint, mi se făcuse puțin frică privindu-l, așa cum intrase, plin de zăpadă, cu mantaua pe el, mirosînd a frig și a parfum... Bomboanele! — mi-a zis, după care a început să ridă și a deschis ușa, nici nu știu cînd, pentru că n-am auzit-o deschizîndu-se și nici frig nu mi-a fost după aceea — îmi era chiar cald, foarte cald — și-a plecat!...

Corina întoarse ceașca, răsturnă zațul umed și așteptă ca femeia să facă același lucru... Aceasta însă părea că uitase de ceașca, privind gînditoare pe geam, la fulgii care continuau să coboare. Corina văzu și ea cum iarna se încheagă nefiresc, în orele acelea, cum înainte de a atinge pămîntul zoriurile subțiri se împrăștiu în zigzaguri mari, fluorescente, peste toată întinderea pădurii...
Începea să se insereze. Din colt, lumina gălbuie a becului avea să deseneze curînd mari cercuri pe cărăuie, și-n bătaia ei fulgii aveau să pară negri.
— Ți-a scris că vine?
— Nu, el nu scrie nimic niciodată, vreau să spun... scrisori, în fine, nici n-are cui, de altfel, așa mi-a spus, și-apoi, după accidentul acela nenorocit — se apropie de urechea Corinei, șoptindu-i, privind iute în jur, îngrijorată — știi, nu are... nu mai are degete. Și-apoi serviciul, înțelegi?... Atîtea răspunderi, atîtea probleme. Nu, nu-i ușor, n-o fi ușor să fii... general!...

— Chiar general zici că e?
Femeia rise, destinsă, înviorată.
— Păi asta e primul lucru pe care l-am știut...! mie de mică îmi plăceau generalii, vreau să zic... uniformele lor, firele de aur... chipurile grave, bărbătești... în fine, cum crezi că nu l-aș fi putut recunoaște, mi se arătase și-n vis, și-n cafea... Și dintr-o mie...
— Dar spune-mi, cine-l mai cunoaște, în afară de tine? îi scapă Corinei, privind-o tot mai lung, parfumul florilor o amețea, începu s-o doară capul...
Femeia îi aruncă, la rîndul ei, o căutătură bănuitoare.
— A, nu are altă... iubită, de asta sînt sigură!... Și-apoi el e... un singuratic, ca și mine... Ce crezi tu, ce crezi, că generalii ăștia se găsesc așa... pe toate drumurile?... Lui nu-i plac, de altfel, oamenii, așa mi-a spus... nu-i plac decît cei perfect aliniați, în poziție de drepti, umăr la umăr... de-astă... asta... haosul, vinzoleala și mai ales... transpirația multîmii... vezi lui tocmai asta i-a plăcut la

mine, această... zice el, această mică sălbăticie...

Femeia roși, își strînse visătoare umărul și se întoarse, apucînd ceașca din care se așternu iute pe șervețel un fel de stea, un fel de floare...
— Uite și-un fluture, nu-i așa că e un fluture?... Ce-o fi însemnînd?

— N-are importanță, hai, povestește-mi, îi zise Corina ridicîndu-se și luîndu-i în grabă șervețelul pe care, zări și se miră în treacăt, apăruse, de unde oare, un fluture mare, cafeniu...
— Păi ce să-ți mai spun? Ți-am spus totul. Ți-am spus și tot spus, deși... parcă-mi place și mie să povestesc, știi... așa trece timpul mai repede... uluitor ce repede trece timpul... Uite, de pildă, cînd l-am cunoscut, dar vād că ți-e sete, să-ți dau puțină apă? Nu? Bine!... Cînd l-am cunoscut, zic, ține minte că de cite ori îl priveam mă prindea amețea!... Era el, cel pe care îl visam, omul visurilor mele, înțelegi, era acolo, lîngă mine... De unde apăruse?... Din vis, desigur, — și femeia rise subțire, șagălnic...

Corina își clătina visătoare și ea

PROZĂ

GENERALUL

ceașca în care zațul negru începu să se-adune, desenînd...
— A apărut deodată pe terasa aceea unde ieșisem să respir. Înăuntru nu se putea. Eram la o petrecere, mă invitase o prietenă, ca să zic așa, în fine... avea o grădina superbă, plină de flori... un miracol... Cînd, îți spun, el a apărut așa, lîngă mine... Mă aștepti de mult? m-a întrebă... Dintotdeauna, îmi venea să-i strig, știi, dar n-am putut, îl priveam numai și mă simțeam mică, mică, tot mai mică... un simplu soldat, acolo, la ordinele lui... Cred că asta i-a plăcut cel mai mult... Se grăbea, nu pot rămîne, sînt foarte grăbit, mi-a spus, și-a și plecat, spre o alee, unde-l aștepta mașina, și din drum mi-a strigat vrei să fii a mea?... Am rămas uimită, nici nu reușeam să-mi revin, el și dispăruse... Da, îi strigase însă inima mea, da, din toată ființa, și pentru totdeauna... da!

Femeia rămase un timp cu mina întinsă spre geam, în vreme ce Corina, privind-o, începu să simtă cum o căldură plăcută, mieroasă, o învaluia ca un parfum...
În fața casei chiar se mai aprinse o lumină... Fulgii roiau, se îndesau, scoteau un zgomot gîngas, un zgomot abia perceptibil, ca de noapte ce se întinde peste păduri...
— N-ai ceva pentru dureri?... Vreau să spun... o pastilă, ceva... Femeia însă n-o auzi. Se oprise în fața vazei cu crini, le aranja încet, cu blîndețe tulpinile delicate...

nu ne poate auzi, am observat că numai acasă la mine... știi, cîteodată mi-e teamă și atunci plec... dar tot mă găsește și vine... ca să-mi povestească... aproape că nu mă trăleşc, de fapt, decît ceea ce-mi povestește el... Atîti!... Dar astăzi... astăzi... știi, ești prima care află... cabana asta pustie și... mă plitiseam să aștept...
Corina, care-o ascultase ca-n somn, făcu o mișcare să se desprindă din miinile reci ale femeii, o strîngeau, o strîngeau ca-n clește. Mișcarea ei o trezi și pe femeie, care-o privi din nou, cu fața vestejită dintr-o dată, cu chipul răvășit de tristețe...
— Vrei poate... o bomboană?! Chiar, cum de nu m-am gîndit mai din timp! Mai am doar... mai am... cîteva... Și-apoi ne ghicim! O bomboană de șocolată!
— Nu, mulțumesc, se neliniști Corina, nu te deranja, de altfel eu... trebuie să mă întorc în camera mea... O fi venit și Sandu, s-o fi întors...
Și Sandu, care nu se mai întoarse, gîndi cu ciudă, m-a lăsat în vila asta nenorocită și-a plecat... nici nu știu dacă mai e cîneva pe-aici... parcă mai era un bărbat cu o femeie... da... cu el a plecat doar... Halal concediu... Te pomenesti că o fi fost chemat la unitate. Asta ar fi cuimea, să plece și să mă lase aici, fără măcar să m-anunțe!... Parcă-l auzi: știi... datoria... și iar datoria... nu-mi spune el mereu că-i convins că o să ajungă într-o zi... Dumnezeu-le!... General!?!...

Orașul lucrează

(urmărire din pag. 1)

— În sufletul meu sînt împăcat că s-a făcut Casa lui Sadoveanu.

Puneam această împăcare în relație cu aprecieri aparținînd lui Vasile Nistoreasa, care pare a le cunoaște pe toate cele ce privesc casa maestrului din fosta „Uliță a Rădășenilor” și împrejurimile ei: „A știut să discute cu oamenii locului, cu intelectuali. Construcția, așa cum arată ea acum, este, de aceea, așa zice, rezultatul stăruinței primarului, al unei anumite înțelegeri din partea obștii...”. Am vorbit apoi despre cei zece tei — ca niște coloane trănice sprijinind cerul ce smălțuiește „Dumbrava minuată” din preajmă —, venind spre noi din decenii al căror număr depășește pe cel al casei ce adăpostește cărți, manuscrise, fotografii... Mai mult din acestea, pentru a înțelege un destin ilustru, pentru a pune în valoare creația, opera. Și, cu deosebire în două încăperi — pentru a întui un temperament complex, pasiuni de o viață.

Mi-l închipui pe profesorul Nistoreasa într-un neconștient „dialog” cu ceea ce a trăit și și-a imaginat — pentru a ne fascina — marelă vrăjitor al limbii noastre, pe care știut s-o treacă în sens, metaforă și unică muzicalitate. Dar mai ales mi-l închipui în dialogul diurn, totdeauna pasionant, lămuritor sau rămas uneori în fosilosoare suspensie, cu cei care pășesc în tăcere pragul Casei Sadoveanu.

— În luna în care ne aflăm am avut 800 de vizitatori.

— Ce vrea să spună această precizare?

— Foarte mult. Intrucît majoritatea lor au constituit-o vizitatorii individuali. E o mare bucurie cînd e așa. Pentru mine îndeosebi. Fiindcă — vă dați seama — fiecare din ei a dorit să vină aici și a venit. O vizită înțeleasă, deci, ca o lectură de unul singur. În tihnă, după voia inimii. Cu cel mai mare cîștig. Intemeiată pe chemări intime, născînd meditații ce limpezesc întrebări și convingeri.

— Dialogul cu aceștia pare firesc...

— Da, discuția cu oamenii mă face să-l înțeleg mai bine pe Sadoveanu. Și pe dinșii, de bună seamă, îi ajută.

III

Știam că la întreprinderea Chimică — „de un an și ceva”, cum ni s-a precizat — se află un alt director. Inginerul Emil Iacob, un bonom cu vorba cumpănită, în care se simte experiența și grija pentru adevăr. Arderea pentru o mulțime de treburi. Intrasem în biroul său urmărit de înțelesurile schimbului de păreri cu Vasile Nistoreasa. Noul dialog însemna însă cu totul altceva. Trebuia să-l continue pe unul mai vechi, despre rosturile instalării aici a calculatorului de proces. Deci, din lumea sensibilității umane, în cea a preciziei tehnice. Directorul, considerînd întreprinderea încă tinăra și operatorii ei chimiști, în bună par-

te — la fel, nu ne surprinde afir-mînd că... „ne-am propus valori”. În primul rînd în materie de disciplină. Cum se cere într-o asemenea întreprindere.

— Calculatorul de proces e util tot disciplinei. Celei tehnologice, se înțelege. El ne furnizează date referitoare la diverși parametri. Nu va trece mult timp și ne va fi indispensabil în conducerea întregului proces de producție.

Interlocutorul, după aceste menționări, și-a invitat în birou trei colaboratori. Priviri bănuitoare, certitudinii ascunse. Pentru început. Ulterior, argumentele — bine știute — s-au înșirat fără pauze. Veneau, mai ales, din partea subinginerului Vasile Cozma, șeful secției polimetacrilat de metil, o construcție ce pare neterminată. Fără acoperiș. Alcătuire metalică austeră, din ștîlpi, țevi, rezervoare, cabluri... Toate sub cerul liber, în bătaia vîntului și ploilor. Pentru a se evita riscul oricărei acumulări de substanțe chimice gazoase. În vecinătate — camera de comandă a instalației sinteză metacrilat de metil. Lingă ea, într-o încăpere destinată parcă „stocării” liniștii — calculatorul de proces, aparatul specific închisă ermetic, un terminal în care se pun mari nădejdi.

— Pe ecranul lui, ca și în camera de comandă, ni se pot „comunica” niveluri, valoarea parametrilor la presiuni, temperaturi și debite — vine precizarea lui Vasile Cozma, după ce un coleg de-al său, Marian Ciulapov, amintise și de posibilitatea „anticipării unor stări tehnologice”.

Calculatorul, deocamdată, nu se supune pe deplin cenzurilor. Pentru că în lumea aceasta fascinantă, a exactităților desăvîrșite, mai lucrează oameni, în încăperea mică se desăvîrșesc încă proiecte, se umblă în întimitatea circuitelor electronice. Gîndul devine cîteodată flamă ambițioasă, uneori mirare, dar totdeauna crede în reușită.

IV

La fel — gîndul lui Costică Arteni. Ambția acestui bărbat — din 1960 locuitor al Fălticeniului — care se destăinuie fără echivoc:

— Timpul mi-l prețuiesc în funcție de ceea ce am făcut. Inșă, luat cu treburile, nici nu mai iau în seamă anii. Și mă bucur că oamenii au fost de partea mea.

— Ce să-l mai întreb? Știam doar unde a dus acel „gînd bun” privind Casa lui Sadoveanu. Totuși, l-am rugat, cum o oarecare ezitare, să-mi spună cum vede orașul ca primar. După ce a invocat unele atitudini sceptice („Au avut însă viață scurtă”), inițiative ce au prins („Dialogul cu populația a fost decisiv”) și treburi gospodărești făcute cu luarea în calcul a perspectivei, Costică Arteni mi-a trecut așteptarea răspunsului în deceniul următor:

— În anul 2000 Fălticeniul va fi unul dintre cele mai frumoase orașe ale țării.

— Imi venea să-i spun că de data aceasta greșește. Fiindcă orașul, „păsărea albă” dintre livezi, nici acum, în anotimpul Congresului al XIV-lea al partidului, nu este altfel.

Eminescu s-a bucurat întotdeauna de o deosebită admirație și dragoste din partea bucovinenilor, cel puțin din două motive: a fost și a rămas cel mai mare scriitor al nostru, iar prin originea sa, prin epoca primei sale școlarități și prin atitudinea sa a fost strîns legat de Bucovina. Încă din timpul vieții poetului, periodicele bucovinene au publicat știri despre acesta, i-au reprodus poezii. Iar apoi au început să apară amintiri și studii.

În *Revista politică* (1886—1891) au apărut poezii, informații despre poet, precum și un impresionant necrolog. (Leca Morariu a arătat că autorul acestuia este T. V. Stefanelli). Și în *Gazeta Bucovinei* (1891—1897) s-au reprodus poezii eminesciene. În continuare, toate revistele, ziarele și calendarele importante din Bucovina au publicat în paginile lor contribuții despre viața și opera marelui bard național. Cele mai importante reviste bucovinene și cu o apariție mai îndelungată au fost *Junimea literară* (1904—1914, 1923—1939; atît în perioada austriacă, cît și după unire, revista a avut o mare importanță în publicistica noastră) și *Făt-frumos* (1926—1944). Iar ca revistă de specialitate menționăm *Buletinul Mihai Eminescu* (1930—1944). În *Junimea literară*, înființată de Ion I. Nistor, Gh. Tofan și Victor Morariu, au apărut înainte de primul război mondial o parte din foarte importante amintiri ale lui T. V. Stefanelli despre Eminescu, impresii de Liviu Marian, o recenzie la *Amintirile despre Eminescu* de Radu Sbirna, note despre edițiile lucrărilor lui Eminescu (*Scrieri literare politice*, Bogdan Dragoș etc.) Nr. 7—8-1909 i-a fost închinat. S-a reprodus poezia *La Bucovina*, au semnat articole: T. V. Stefanelli, Sextil

Pușcariu, căpitanul Matei Eminescu. S-a reprodus o poezie a Veronică Micle și s-au publicat 4 scrisori inedite ale lui Eminescu (cu comentarii de Sextil Pușcariu), o poezie de Cincinat Pavelescu și un imn francez lui Eminescu după Lucien Bazin, tradus de St. O. Iosif. George Codreanu (Gh. Tofan) relatează despre comemorarea lui Eminescu în Bucovina și în România

Eminescu în periodicele bucovinene

liberă. Din perioada interbelică menționăm semnăturile lui Grigore Nandriș, Leca Morariu (articole și multe note), Victor Morariu (Hölderlin și Eminescu), Vasile Gherasim (mai multe articole), N. Tcaiciu-Albu, Traian Chelariu (care în 1933 încheamă „înapoi la Eminescu”, vorbind despre „eterna actualitate a lui Eminescu”). În 1939, în „Bucovina și semicentenarul morții lui Eminescu” ne sînt înfățișate legăturile acestuia cu Țara Fagilor. Dacă Eminescu ar fi ținut la Bucovina, „Bucovina l-a zeficit”. Aici semicentenarul morții poetului a fost evenimentul cel mai de seamă din acel an, în viața culturală a provinciei. Se subliniază influențele bucovinene în opera lui Eminescu. În Bucovina s-au dezvelit plăci

comemorative, care amintesc de poetului în această parte a țării. În 1924 se istică proteste împotriva actului de vandalism cultural, reprezentat prin dărîmarea casei copilăriei lui Eminescu, la Ipotești.

Revista *Făt-frumos* poartă clar amprenta directorului ei, Leca Morariu. În studii, articole, note etc. este studiată viața și opera lui Eminescu, de către Tiberiu Crudu, Teofil Lupu, N. N. Răutu, Mihail Sadoveanu (*Eminescu la Vatra Moldoviței*, Impresii), Virgil Tempeanu, I. E. Torouțiu, Gh. Cardaș, D. Murărașu (*Eminescu și clasicismul greco-latin*), Victor Morariu (*Alecsandri și Eminescu*). În paginile revistei au apărut traduceri de poezii în limba germană, de Olvian Sorocean, Laurențiu Tomoiagă; în limba italiană, de Guido del Barone, în limba cehă, de Bojena M. Sesan. I. E. Torouțiu critică studiul lui Ion Sin-Georgiu: *Eminescu und der deutsche Geist*. S-au publicat și documente, note etc. Nr. 4-1929 cuprinde mai multe articole despre poet, de Alexandru Ieșan, Victor Morariu, Artur Gorovei, iar de Leca Morariu multe note. Nr. 5—6-1939 e închinat lui Eminescu, cu articole de Leca Morariu, Ghe. Bogdan-Duică, Augustin Z. N. Pop, Petru Iroaic, sînt reproduse poezii de Eminescu și traduceri în limba germană de Arthur Bosch și Georg Drosdowsky. Cea mai importantă contribuție în direcția care ne interesează a fost, fără îndoială, *Buletinul Mihai Eminescu. Lămuriri pentru viața și opera lui Eminescu*, datorat muncii pline de abnegație a directorului revistei, eminescologului Leca Morariu, fiind singura publicație

(continuare în pag. IV)

Mircea GRIGORIVITĂ

Cetate străveche

Nu imi șopti numele ascuns

al cetății
Lasă liniștile mării să-i cadă
Nufărul ca un chip al eternității
Va deschide acolo ochii grei

de zăpadă.
Lasă semn pe mina de noapți

a pădurii
Vor veni cîmpurile să-l vadă
Cai de abur trec în șei iar furii
Ies sub stele, după pradă.

Ca o nesfîrșită lacrimă, ușor
Umbră cerbilor blind muritoare
Crește luci poduri spre un nor
Călăreții de neguri să-i ascundă-n
soare

Cum din spuma apelor în zbor
Vin sirene luna s-o ucidă-n mare.

Departa

După chipul și asemănarea
stelelor
Fă-mi, doamne, tăcerea senină
Pacea florii sălbatece

Prin anotimpuri

Dă-mi-o deplină.

Și nu mă duce departe acolo

În ispita fîntinilor amăgitoare

Așterne-mi adîncul din suflet

Stelele să-l calce-n picioare

Ca și cum aș fi frunza

Unui zîmbet de vară

Aburi de mări depărtate să

fugă ușor

Zborul de pasăre cînd mă-nfioară

Pierindu-mi pe față un nor

Și mai dă-mi.

Fiindcă tu poți să-mi dai

Înima nufăr a iazului verde

Luna cu chipul bălai

Cînd pe sălcii se pierde.

Antoaneta APOSTOL

Prelungire de taină...

Prelungire tainică ochiul
prin toate se vede numai pe sine
Înapoi de înapoi de privire
va să mă înghită pe mine
Vinovată stare de a vedea
de sine însăși geloasă, bolnavă

În serbarea risipei ascuns

în înțelesului lavă

Din alte valuri privirea

cu degete arse o zmulg

pină-n ninsoare, pină-n ninsoare

se ninge în sine fiice fulg.

Cristian BĂLAȘ

Un fel de cădere

În jocul de-a moartea
cineva era biruitor
legănînd stelele

de cîte ori
visele și culorile înnoptau
mă aruncam într-o dragoste
din care se trăgea
asupra florilor și apelor

și cu pana pictam
rime care nu încăpeau
într-o singură filă.

Ioan Eugen HANȚCO

ION NEAGOE :

„PRIETENII”

RECENZIE

În mai multe rînduri — în *Patria*, nr. 124/1922, *Cuvîntul*, nr. 299/1925, *Drumul Nou*, nr. 13/1931 — Lucian Blaga a pledat cu drept cuvînt pentru traducerea marilor valori ale literelor românești în limbi străine. De-atunci încoace nu puțin s-a făcut în această privință. Totuși, nu demult, un mare cărturar contemporan deplîngea, cu tot atîta dreptate, absența scrierilor lui Călinescu dintre traduceri în limbi de circulație internațională (vezi V. Managu, *De vorbă cu Iorgu Iordan*, 1982, p.49-50).

Itată însă că Centenarul comemorativ eminescian a prilejuit o parțială remediere a neajunsului; chiar în acest an omagial, la Editura Univers a apărut, cu o densă prefață de George Munteanu, o elegantă ver-

G. Călinescu: LA VIE D'EMINESCU

siune franceză a biografiei consacrate de marele istoric literar poetului național: *La vie d'Eminescu*. Traducerea este semnată de Claude Dignoise, doctor în filologie, profesor la catedra de limba franceză a Universității din București. Textul, într-o limbă pe cît de aleasă, pe atît de modernă, cuprinde și cunoscute fragmente de poezie eminesciană, în reușite versiuni franceze ale traducătorului cărții, originalele românești fiind reproduse în note de subsol, unde li se alătură cînd și cînd glose și explicații pe marginea textului călinescian. Punerea în pagină asigură o lectură fluentă și — desigur — agreabilă cititorului străin, în primul rînd francez. În interiorul cărții — un foarte sugestiv grupaj iconografic. Este, în totul,

o autentică reușită, care sperăm că va contribui la mai buna cunoaștere peste hotare a celui mai de seamă poet al românilor, a vieții sale înainte de toate, căci pentru facilitarea cunoașterii operei sale poetice, cu toate realizările laudabile de pînă acum, mai este încă mult de făcut.

Cu riscul de a ne atrage acuza de pretențiozitate excesivă, vom spune că frumosul început consemnat mai sus este totuși modest în raport cu autentică lui adresă prezumabilă: biografia călinesciană a poetului național s-ar cuveni să fie tradusă cît mai curînd posibil și în alte limbi, cel puțin în engleză, germană și rusă.

Constantin DOMINTE

DICTIONAR

MUREȘEANU, MARCEL (n. 28 XI 1938, Cluj) poet. Studii secundare la Huedin și universitare la Cluj — Facultatea de Filologie (licență în 1960). Cadru didactic, ziarist, vicepreședinte al Comitetului Județean de Cultură și Educație Socialistă Suceava, director adjunct al Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași, din 1987, Secretar al Cenaclului Suceava al Uniunii Scriitorilor din RSR. Debut cu poezie în *Tribuna*, decembrie 1957 și editorial în 1969 cu volumul de poezii „Pe adresa copilăriei”. Colaborează la *România literară*, *Lucaefărul*, *Tribuna*, *Ste-*

ua, *Ateneu*, *Familia*, *Cronica*, *Viața românească* s.a. Volume tipărite: *Pe adresa copilăriei* (versuri), București 1969; *Versuri de vacanță*, București, Editura Ion Creangă, 1973; *Cel din urmă* (versuri), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1974; *Scrieri către prieteni* (versuri), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978; *Amurgul furtunilor* (versuri), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983; *Matineu* (versuri), București, Editura Cartea românească, 1984; *Viziune cu porumbei călători* (versuri), Iași, Editura Junimea, 1988. „Transilvănean stabilit de tînăr în Bucovina, Marcel Mureșeanu are nostalgia locurilor natale, cu peisajul, figurile și întîmplările lor, dar nu e propriu-zis un deznădăcinat, întrucît la el, spre deosebire de alți poeți ardeleni răspîndiți în cele pa-

tru vînturi, plăcerea evocării, a scormonirii în jurul memoriei afective e mai mare decît dorul de reînțocare. Marcel Mureșeanu e în această etapă relativ nouă a creației sale, în ciuda cotiturii tematice și de manieră, tot sensibilul călător prin memoria afectivă din cărțile anterioare, doar că merge pe un alt, mai modern, fir al expresivității poetice” (Laurențiu Ulici). „Adevărată obsesie din poezia lui Marcel Mureșeanu este timpul sau, mai exact, memoria în fața timpului. Împlinirea afectivă vizează un timp care nu supune ci se supune memoriei” (Mircea Braga). „Ludică prin haina pe care o arborează, joc riscant și frumos de măști și cu măști (și, parcă, uneori și pentru măști), gravă ca instrument al cu-

noașterii, poezia din *Matineu* este, în ceea ce are ea mai bun, o „schimbare la față” a poetului; pe alocuri stadiul de experiment este sesizabil... Însă cea mai importantă consecință a asumării distanțării este trecerea de la lirismul confesiv, puternic subiectiv și, în cazul lui M.M., uneori de coloratură sentimentală, covîrșitor în volumele anterioare, la un lirism intelectual, rezultat din efortul de impersonalizare a eului creator, al cărui principal efect este lărgirea considerabilă a ariei cunoașterii poetice. Ambitusul acestui mod poetic este incomparabil mai amplu decît al poeziei „de sentiment” și, în consecință, posibilitățile de opțiune ale artistului care aderă la el practic nelimitate” (M. Iordache).

Referințe critice (selective): Popescu, Dumitru Radu — în *Tribuna*, nr. 47,20 XI 1969; Muntean, George în *Steaua*, nr. 1, 1970; Mareș, Radu în *Ateneu*, nr. 2, 1970; Vaida, Mircea — în *Tribuna*, 11 iulie 1974; Braga, Mircea — în *Transilvania*, nr. 10, 1979; Săplăcan, Radu — în *Tribuna*, nr. 4, 1979; Cistelean, Al. — în *Familia*, 1979; Drumeanu, Carmen, în *Convorbiri literare*, nr. 1, 1979; Iordache, Mihail — în *Pagini bucovinene*, ianuarie 1984 și martie 1985; Ulici, Laurențiu — în *România literară*, nr. 38, septembrie 1985; Sângeorzan, Zaharia — în *Cronica*, din 2 aprilie, 1989 și *Lucaefărul*, din 7 ianuarie, 1989.

Ion PINZARU

REINER KUNZE (R.D.G.)

Vorbind cu mierla

I
Bat la ușa mierlei.
Ea
trespărea.
Tu ești?

Zic : e liniște.

Copacii laudă
cîntecul omizilor, zice.

Eu : ... ale omizilor ?
Omizile nu pot cînta.

II
Pleacă, zice mierla
Intr-o zi parcul

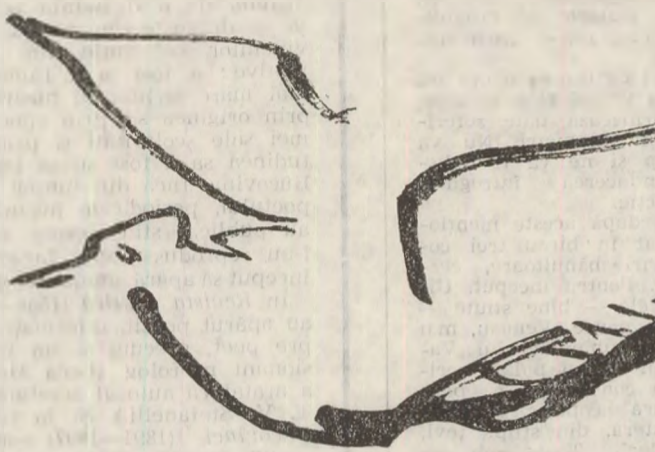
Va căuta vinovații.
Ar putea să te fi văzut
bătînd la ușa mierlei.

Zic : atunci parcul va ști
că eu am fost

cel care a bătut
la ușa cîntecelor sale.

Mierla zimbește doar în
rânile mele.

În românește de
Alexandru ȚENCHEA

CADRAN Textul și modelarea umană

A lua în stăpînire textul : iată o ambiție, dacă nu și o obsesie, a postmoderniștilor, ce-și găsește expresie în „deblocarea” clișeelelor și stereotipurilor, în extrapolarea experimentului și, implicit, în dezmoartea mecanismelor de receptare a enunțului. „Cred că există două moduri de luare în stăpînire (parțială) a textului” este de părere Vasile Andru. Și anume : „automodelarea omului-autor” și „lucrul cu enunțul”. Ce motivează această atitudine ? Înainte de toate, convingerea că literatura, și în special proza, reprezintă o virtute „acțiune de clădire sufletească” sau, altfel zis, „o putere redutabilă” de modelare a cunoștințelor, de transformare a individului. Devine explicabilă în acest context preocuparea scriitorilor de a ști „cît de adînc pătrunde cuvîntul” în sufletul și mintea cititorilor săi și în ce măsură respectivelor cuvînturi își exercită forța sa de influențare.

Am numit doar esența demersului propus de recenta carte a lui Vasile Andru, „Viața și semn”, o incitantă colecție de meditații și „re-verii”, cum le definește chiar semnatarul, despre cunoaștere și despre optimizarea umană. De altfel, Vasile Andru se numără printre prozatorii

preocupați de fenomenele scriiturii moderne, de modalități practice ale perfecționării tehnicilor narative, intervențiile sale atrăgînd de fiecare dată atenția. Vasile Andru pornește de la premiza că prin text, prin potența sa penetrantă, energiile umane pot fi reordonate, echilibrate. Literatura devine astfel un stimul reconfortant de reglare a relațiilor sociale, de „îmblinzire a moravurilor” și, nu în ultimul rînd, de perfecționare a individului. Omul zilele noastre, se știe, trăiește un timp al solicitărilor maxime. Explozia informațională și universalul hipertehnizat creează asupra sa o presiune continuă ce-l poate distanța de propria-i stare afectivă. Există, așadar, o permanentă distorsiune care își pune amprenta asupra capacităților sale volitionale și sentimentale. „Tulburarea psihică numărul unu a acestui secol pare să fie inadaptarea emoțională”. Ieșirea din impas se află la îndemîna fiecărui ins, o primă cale fiind cultura, conectarea la „pomul cunoașterii”. „Cultura este legătura între a ști și a acționa”. O perseverență alimentară la repertoriul valorilor culturale înseamnă elevare spirituală, rupere din monotonia și comoditate. „Orice cîștig cultural lărgeste la baza producerii

emisiilor cerebrale alfa” (unde alfa fiind cotate de V.A. drept unde „bunătății, ale echilibrului”), conlucrînd la „șlefuirea” condiției umane. Lărgindu-și investigația, Vasile Andru acumulează (prin minuțioase accederi la metodele actuale de cercetare ale științelor optimizării) noi reperi întru descifrarea echilibrului psihosomatic. Sînt puși în circulație termeni de reală nouitate (sofologie, cer noetic, energie psihonici, psihologie abisală, efect holistic sau isihatic etc.) care dau contur căutărilor autorului și evidențiază o dată mai mult seriozitatea și pertinenta întreprinderii asumate. Optimizarea umană constituie deci un proces complex care nu pierde din vedere nici practicile tradiționale, nici sondarea subconștientului, nici însușirea „artei de a trăi”, nici travaliul iluminării, nici dislocarea conștiinței și „cumulul de soartă bună”, nici solicitarea și suprasolicitarea imaginației, voinței, gândirii. Întreg acest arsenal „curativ” determină în final atingerea parametrilor scontati : echilibru psihic, recuperare somatică, „activarea unor instanțe integratoare”, ceea ce înseamnă în fapt eliberarea de rutină, de prejudecăți, de excese și vicii de comportament. Pentru că V.A. are ferma con-

vingere că „noi cei de azi îl conținem pe omul de mîine”. Evident, o trimitere la modelul „perfectiunii totale” nutrit de disciplinele optimizării umane. Totuși, acest drum sinuos spre care tînde omeneira nu-i o utopie. Individul însuși poate interveni în propria-i modelare, omul fiind dotat, ne asigură V.A., „cu o funcție anticipativă”. De unde nevoia permanentă de autocunoaștere, de informare, de desprindere din inerție. („A întregine trează o mare capacitate de simțire... A nu lăsa spiritul să amortească, să adoarmă”). Și, bineînțeles, o nevoie permanentă de apelare la text : „Literatura este rodul neliniștii. E vocea conținuturilor informale din lume (nedreptate, suferință) și din om (pulsioni, glasuri genetice, sîlnicii și măreții ereditare). Oglindă, mărturie, reflectare, autoreflexare : foc abisal”. Cartea se încheie cu această revenire la punctul de plecare V.A. insistînd asupra funcției formative a textului. O demonstrație convingătoare, utilă, provocatoare (în sensul bun al cuvîntului). „Viața și semn” dă astfel măsura unei vocații eseistice remarcabile, cu atît mai interesante cu cît ea vine în prelungirea celei de creator de literatură a autorului.

Ioanid DELEANU

Eminescu în periodicele bucovinene

(urmăre din pag. III)

de acest gen din țara noastră în perioada interbelică. (Indicele bibliografic al *Buletinului* a fost întocmit în 1971 de Lidia Gavrilăscu.) Pentru a sublinia importanța acestui buletin nu-i voi cita decît pe George Călinescu, (care în 1932 nota în „Viața lui Mihai Eminescu” (pag. 465) : „De un interes capital este publicația : *Mihai Eminescu. Lămuriri pentru viața și opera lui Mihai Eminescu.*”) și pe Zoe Dumitrescu-Buşulenga, care precizează că monografia ei „Mihai Eminescu” (1963) a consultat și fișat întreaga serie a *Buletinului Mihai Eminescu.* (pag. 288). Revista a fost consacrată exclusiv studiului vieții și operei poetului, studiul temeinic bazat pe documente. Articole și studii au semnat Gh. Bogdan-Duică, Leca Morariu, Victor Morariu, Alexandru Ieșan, George Băculescu, Lucian Predescu, Dumitru Murărașu, N. Laslo, Teodor Bălan, Filimon Taniac, Aurel V. Mureșeanu, Laszlo Găldi, Leon

Popa, Reinhold Scheibler, Gh. T. Kirileanu, Petru Iroaie, Francesco Politi, Irina Balmoș, Ernest Kallos, Augustin Z. N. Pop, I. D. Marin, Milan P. Șesan, Corneliu Gheorghian, Al. Epure, Vasile Alexandrescu, Th. Simenschy, Aurel Vasiliu, Liviu Marian, Artur Gorovei, Sofia Stefanovici, C. Manolache. S-au publicat poezii de Vasile Bumbac, scrisori ale lui Slavici, St. Ștefureac, Caragiale, Eminescu, V. Micle, Chibici-Rivneanu. Foarte important este studiul recenzii de Ilie C. Torouțiu, privind *Opera lui Eminescu*, de George Călinescu. Traduceri reușite din poeziile lui Eminescu semnează : Olvian Sorococan, Erich Kipper, Georg Drosowky și Arthur Bosch, iar în limba italiană Francesco Politi.

Și în ziarul *Glăsu Bucovinei* (1918—1940) există prezențe eminesciene. Astfel nr. 5648/1939 din 18 iunie este închinat lui Eminescu. La fel și în calendarele *Glăsu Bucovinei.* (În 1940 un articol de Leca Morariu și o poezie de George Voevidca).

Revista Bucovinei (1942—1945), care aparținut Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina a adus numeroase contribuții eminesciene. Au apărut aici articole de Aurel Vasiliu (cele mai multe), Augustin Z. N. Pop, Traian Cantemir, Orest Gherasim. Sînt publicate traduceri în limba germană de Adrian Forgaci (1878—1905), Radu Băcu, N. Teaciu-Albu. În revistă au apărut numeroase informații de interes eminescian, recenzii etc. Nr. 5/1942 a fost un număr special, închinat lui Aron Pumnul și lui Mihai Eminescu. Aici apar studii de Constantin Loghin, pe atunci președintele Societății Scriitorilor Bucovinei și vicepreședinte al Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, Leca Morariu, Augustin Z. N. Pop, Traian Cantemir, N. Teaciu-Albu, poezii închinat poetului, de G. Voevidca și Adelina Cârdei. Eminescu este tradus în limba germană de L. Tomoiagă.

Cu concursul inițial al Societă-

ții Scriitorilor Bucovineni a apărut între 1942 și 1944 revista *Bucovina literară*, a cărei activitate a fost elogiată de Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu și Ionel Teodorescu. Și aici s-au publicat numeroase contribuții eminesciene avînd ca autor pe Aurel Vasiliu, Constantin Loghin, Augustin Z. N. Pop etc. În recenzii se subliniază valoarea lucrării lui Aurel Vasiliu *Bucovina în viața și opera lui Eminescu*, precum și a volumului colectiv : „Eminescu și Bucovina” (T. V. Stefanelli, Vasile Gherasim, Constantin Loghin, Leca Morariu, Aurel Vasiliu, Eugen Păunel). Alte recenzii utile completează spectrul eminescologic.

În *Anuarul Muzeului Bucovinei* (1943—1944) s-a publicat un studiu de Aurel Vasiliu, iar în *Anuarul liceului Aron Pumnul* (1942—1943) un studiu de N. Teaciu-Albu.

În Bucovina s-a depus o muncă eminescologică susținută, atît prin publicarea de cărți și broșuri, cît și prin numeroase periodice și prin conferințe etc. Această rodnică activitate ar merita osteneala unei monografii aprofundate.

File de jurnal

(urmăre din pag. I)

tat... Și tocmai asta mi-a venit în ajutor. Pentru că am bătut în ușa, am așteptat secunde de cuvînt și am intrat. Deci era atît de ușor ! Și iată-l pe dr. Ioan Ieșcu (doctor în medicină) arătînd ca toți oamenii, renunțînd la orice stare de introspecție, gata să recunoască public că ne cunoaștem de mulți ani, ceea ce este adevărul adevărat.

Cum a fost ? Bine. Imi spunea căna ce te-a văzut, de pe Lunea pe Zidul Chinezesc !

Numai acolo ? Și prin cîteva capitale europene !... vizitam muzee și spitale. Prietenii tăi din S. te-au așteptat cu nerăbdare !

Preferam să treceți voi pe la mine ! Știi ce m-am gîndit ? Îți zic „dintr-o sorbire”. Ce ? Să-ți iau un interviu. Nu se poate, am lipsit mult și mă așteaptă bolnavii, iar deseară conferențiez despre China și măcar unele din tainele et filozofice și medicale. Iar faci săli pline ? Ele mă țin tînăr... Și călătoriile profesionale. Și ! Cum ziceai că se cheamă satul tău din Bucovina ? Pîrtești de Jos, cel mai frumos din memoria mea. Sînt un ingrat, am uitat și cînd ți-ai dat doctoratul ! Asta se întîmpla prin 1977, la București, la profesorul Ion Opreanu, cu o lucrare grea, dar care venea după mai bine de cincisprezece ani de practică medicală. „Recuperarea prin metode Kinetobalneofizicale a minții traumatizate”. Ce ți-e și cu asociațiile astea medicale... internaționale ? ! La care te re-

feri ? La cele al căror membru ești și tu ! Ți le-am mai spus cîndva : deci : *Untunea Medicală Balcanică, Asociația Internațională de Medicină de Reabilitare (I.R.M.A.) din Statele Unite* — aici sînt și vicepreședinte al secției de reumatologie —, *Societatea Portugheză de Reumatologie, Liga Internațională de Lupă Antireumatismală cu sediul la Paris, Societatea de Medicină Naturalistă (Medicina alternativă) din Sri-Lanka*... Ți se par multe cele vreo optzeci lucrări științifice ale tale, acum cînd, iată, (vrînd-nevrînd !) ai făcut un pas peste pragul celor cincizeci de ani ? Acum nu, dar cînd aveam mai puține mi se păreau multe. De cînd lucrezi în spitale din Suceava ? Anul viitor se vor împlini douăzeci de ani. Văd că încep să-ți placă cifrele mari, deci ar merita să te întreb cîte

conferițe pentru marele public — cum se spune — ai fîcut ? Socotește în ultimul sfert de veac cel puțin cîte una pe lună. Îți place să te întîlnesti cu tinerii... Întreabă-i pe ei ! De fapt nu era o întrebare, afirmam doar ; voiam să te mai întreb dacă e necesar ca un medic să știe o limbă străină. Numai una ? e absolut necesar, cred. Ce te preocupă în mod deosebit acum ? Sînt coautor la recentul *Tratat de medicină naturistă și am în șantier o carte despre medicina populară, bazată pe Botanică populară română a lui S. Fl. Marian. Unde ți-ar plăcea să fii mîine, dacă este o zi însoțită ? În satul meu. Așadar, te-ai putea căuta zilele ce vin, pentru un scurt interviu. O, da, mai ales dacă-mi mai aduci o carte de literatură.*

CONSEMĂRI

● Un cărturar bucovinean

S-au împlinit o sută de ani de la nașterea cărturarului Alexandru Bocăneț, fost profesor universitar, doctor în filosofie, care și-a adus o serioasă contribuție la studierea istoriei și culturii din Bucovina. Născut la Stupca, Al. B. își face cursurile liceale la Suceava, apoi urmează Facultatea de Litere și Filosofie din Cernăuți (unde își va susține în 1924 și doctoratul. În anii primului război mondial, animat de înălțătoare sentimente patriotice și încrezător în cauza luptei pentru libertatea și unitatea românilor, se înscrie voluntar și pleacă pe front.

Devenit membru activ al Institutului de Istorie și Limbă al Universității din Cernăuți, Al. B., desfășoară, alături de Teodor Bălan, Leca Morariu, Ioan Nistor și alți intelectuali de primă mărime ai vieții științifice bucovinene, o intensă activitate didactică și de cercetare. În 1933 este numit profesor la catedra de istorie sud-est europeană a noii facultăți de filosofie din Cernăuți, catedră ce acordă de deosebită importanță prezentării istoriei românilor. În această postură, Al. B. realizează numeroase și interesante studii, monografii, articole de sinteză. Astfel, revista „Junimea literară”, precum și *Buletinul Institutului de Istorie și Limbă* vor face loc în coloanele lor unora dintre acestea, între care studiile monografice „Terminologia agrară în limba română” și „Istoria orașului Cernăuți”. De asemenea, Al. B. abordează aspecte ale istoriografiei românești și ale relațiilor româno-cehe, româno-polone, româno-ruse, româno-bulgare, călăuzit fiind în permanență de respectul pentru adevărul istoric.

Contribuțiile istorice ale lui Alexandru Bocăneț rămîn și azi demne de interes. (Constantin Logigan)

● Măiestrie, pasiune, talent

Sub auspiciile generoase ale Festivalului Național „Cîntarea României”, în întreaga țară au loc numeroase reuniuni și competiții culturale-artistice interjudețene, organizate în întîmpinarea celui de al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Astfel, orașul Caracal, județul Olt, a găzduit cea de a XX-a ediție a Concursului interjudețean de folclor „Călușul românesc”, la care au participat 44 formații de căluș, călușer și de căiuți (trei dansuri străvechi) din întreaga țară. Etalînd un repertoriu original, care a scos în evidență autenticitatea, entuziasmul și măiestria interpretativă, membrii ansamblului de căiuți, pe generații, din comuna Zvoristea au fost distinși cu premiul I și diploma de onoare a juriului.

Intr-un minunat cadru natural, la Strunga, județul Iași, a avut loc cea de a XXIII-a ediție a sîrbătorii folclorice interjudețene „Trandafir de la Moldova”, la care s-au întrecut în cîntec și joc 41 de colective artistice de tradiție din marile zone etnofolclorice ale țării. Mesagerii artei populare bucovinene, ansamblul de instrumente populare din comuna Horodniceni și ansamblul de cîntec și dansuri din comuna Rîșca, intrîndul sufragiile unanime ale publicului și ale membrilor juriului, au obținut premiul I și premiul al II-lea.

La cea de a VIII-a ediție a Festivalului-concurs al cîntecului, dansului și portului popular „Cîntecul mîntilor”, desfășurat la Sibiu, în luna septembrie, la care și-au dat împlinire 34 de formații, reprezentînd 18 județe ale țării, ansamblul folcloric „Bistrița Aurie”, al clubului minerilor din Iacobeni, cu spectacolul „La izvor de joc și cînt”, a fost distins cu premiul special al Centrului de Îndrumare a Creației Populare Sibiu și cu trofeul festivalului pentru acuratețea și valorificarea scenică a repertoriului tradițional.

Să consemnăm, totodată, merituosele evoluții ale ansamblului folcloric „Datina”, din Todirești, la Reuniunea dansului românesc de femei „Ecouri meseșene”, de la Zalău, județul Sălaj, cele ale formației de dansuri populare din satul Băișești, comuna Cornul Lunii, la Parada portului, cîntecului și dansului popular românesc de la Oțeloaia, județul Satu Mare, ca și aceea a ansamblului de cîntec și dansuri din Capu Cîmpului, comuna Valea Moldovei, la Festivalul folcloric „Holda de aur” de la Baisa, județul Botoșani, vibrante acte de cultură și educație patriotică. (Aurelian Clornei)

● Tirgul olarilor

Orașul Rădăuți a găzduit și în acest an prestigioasă întîlnire a meșteșugarilor olari din întreaga țară, aflată la a VII-a ediție și pusă — în acest an — sub genericul *Ochiul de pînă*. Dintre vestitele centre de ceramică și-au trimis reprezentanții cele din Horezu (Vilcea), Corund (Harghita), Irești (Vrancea), Rădăuți, Marginea (Suceava) și alte cîteva.

Se cuvine să adresăm și de data aceasta felicitări instituției care a cătorit și organizat manifestarea, Muzeul Tehnicilor Populare Bucovinene, din Rădăuți. Redăm mai jos lista premiilor :

Marele premiu „Constantin Colibabă” : Florin și Nicolae Colibabă (Rădăuți) ; **Premiul I** : Ilieș Mihaly (Corund—Harghita), Gh. Iorga (Horezu—Vilcea) ; Dumitru și Ioana Mîschiu (Horezu) ; **Premiul II** : Duță și Ioana Crăciun (Irești—Vrancea), Mihai Truscă (Româna—Olt) ; Maria și Mihai Bîscu (Horezu) ; **Premiul III** : Maria și Ion Magopăț (Marginea—Suceava), Toader Pașcaniuc (Marginea) ; **Premiul Comitetului Orășenesc al U.T.C.** : Mihaela și Ion Palos (Horezu) ; **Premiul Consiliului Orășenesc al Sindicatelor** : Ion Bîscu (Horezu) ; **Premiul Cooperativei de Artă Populară și Artizanat „Sucevița”** : secției de ceramică din Marginea ; **Premiul O.J.T.** : Dumitru Pașnicu (Marginea) ; **Premiul secției Suceava a Societății Numismatică Române** : Agoston Tofalvi (Corund) ; **Premiul Comitetului Orășenesc al Femeilor** : Artemizia Pașnicu (Marginea) ; **Premii de participare** : Iosef Tudor, Ioazma Gyorgy, Toth Francisc, Molnos Marton și Margareta (Corund), Ilie Năstase (Mînzălești—Buzău). (D. M.)

REALIZATORI : Ion BELDEANU, George DA MIAN, Viorel DĂRJA, Ion CARP FLUERIC Mihail IORDACHE, Gh. LUPU, Marcel MU REȘEANU, Ion PARANICI, Victor RUSL Mircea TINESCU, Alexandru TOMA
Secretariat : Eugen DIMITRIU
Tehnoredactare : Valentin MILICI

COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA
str. Mihai Viteazul nr. 48